

Drahí priatelia!

Prežili sme štyri adventné týždne príprav na kresťanské slávenie Vianoc. Zámerne používam slovo „kresťanské“, lebo dnes nám svet konzumu ponúka viacero spôsobov na „bezbolestné“ oslavy Vianoc, kde sú potrebné rýchle internety, mobilné telefóny a mnohé iné akciové ponuky. Žijeme vo svete, ktorý sa rýchlo vyvíja a mení. Všetky moderné výtobytky môžeme správne použiť v službe iným, môžeme „humanizovať techniku“ (Z. Guillemin, dkl).

Centrum nášho života ako aj pokojných a radostných Vianoc je však inde. Naším Stredobodom je Ježiš Kristus - Boh, ktorý sa pre nás stal dieťaťom, pre nás opustil nebo a prišiel na svet v plnosti času. On nám svojím narodením ukázal našu pravú hodnotu, ktorá nie je v tom, čo máme, ale v tom, kto sme. On to urobil preto, lebo nás nezištne miluje, vždy a všade, nielen počas „akcie“.

Prajem a pri jasličkách vyprosujem všetkým nám, aby sme počas tohtoročných vianočných sviatkov dokázali prejavíť našim bližným úctou a láskou ich pravú hodnotu!

A spomeňme si aj na tých, ktorým to nemá kto urobiť! Plnohodnotné Vianoce!

Sestra Judita

Hospicová a paliatívna starostlivosť - konferencie a semináre (paliatívna medicína v poslednom štvrtroku 2009)

15. októbra 2009 sa v Bratislave konal odborný seminár „**Ako plánovať, zaviesť a vyhodnotiť služby a programy paliatívnej starostlivosti**“. Organizátormi podujatia boli: Ministerstvo zdravotníctva SR, Kancelária WHO (Svetová zdravotnícka organizácia) v SR, Národný onkologický ústav (NOU), Subkatedra paliatívnej medicíny Slovenskej zdravotníckej univerzity (SZU). Odborný program zabezpečovali pracovníci Oddelenia paliatívnej medicíny NOU pod vedením primárky K. Križanovej, vedúcej subkatedry paliatívnej medicíny SZU a hlavnej odborníčky MZ SR pre paliatívnu medicínu.

Hlavným lektorom seminára bol Xaviér Gómez-Batiste, MD, PhD, riaditeľ Centra pre programy palia-

tívnej starostlivosti a spoluprácu s WHO, pracovník Katalánskeho onkologického inštitútu v Barcelone, Doc. PhDr. K. Repková, CSc, riaditeľka Inštitútu pre výskum práce a rodiny z Bratislavy a primárka. MUDr. K. Križanová.

Popri prednáškach hlavných lektorov odznelo 5 ďalších odborných referátov. Jeden z nich - „Mobilný hospic sv. Kataríny Labouré“ predniesla MUDr. K. Kroftová, sestra Barbora, dkl, z nášho o. z. Slnečnica Slovensko. Potom nasledovala panelová diskusia a závery seminára.

Dňa 5. a 6. novembra 2009 sa v Bardejove uskutočnil „**3. medzinárodný hospicový seminár**“,

Pokračovanie na str. 2

ktorý organizovali pracovníci Hospicu Matky Terezy v Bardejovskej Novej Vsi pod vedením primárky MUDr. A. Váľkyovej a pod záštitou primátora mesta Bardejova MUDr. B. Hanuščáka. Popri odbornom programe, kde účastníci predniesli 21 referátov, organizátori zabezpečili duchovný aj kultúrny program.

Dňa 12. novembra 2009 sa v Olomouci konala „**Česko-slovenská konferencia paliatívnej medicíny**“ za účasti 320 účastníkov. Bolo to jedno z mala spoločných plánovaných stretnutí odborníkov hospicovej a paliatívnej starostlivosti z oboch krajín. Na tejto vedeckej konferencii sa hospice prezentovali ako zariadenia zaoberajúce sa paliatívnou liečbou a výsledky svojej práce tu mohli prezentovať pracovníci väčšiny hospicov a vybraných paliatívnych oddelení z Čieška a Slovenska. Podobná konferencia sa plánuje na Slovensku 11.11.2010 v Bratislave.

Konferencia nadväzovala na „**16. česko-slovenské dialógy o bolesti**“, ktorú v dňoch 6. a 7. októbra 2009 zorganizovali pracovníci Hospicu dom pokoja a zmiery u Bernadetky v Nitre pod vedením primárky MUDr. K. Mičiakovej. Zúčastnili sa jej pracovníci nielen z odboru liečby bolesti - algeziológie, ale aj paliatívnej medicíny. Hlavnú pozornosť venovali príznaku bolesti, ako jednému z najčastejších a najzávažnejších problémov hospicovej a paliatívnej starostlivosti.

Dňa 16. novembra 2009 bola v Bratislave porada **výboru Hospicovej a paliatívnej starostlivosti na Slovensku**, ktorú prvý raz zvolala novozvolená prezidentka organizácie MUDr. A. Kollárova, primárka Hospicu sv. Františka z Assisi v Palárikove. Na schôdzi sa definovali úlohy, ktoré by mala uskutočniť organizácia, aj jednotliví členovia výboru.

Spracovala MUDr. L. Scheidová, CSc.

Martin Braxatoris-Sládkovičov:

Svätá noc

Noc svätá, noc nemá!	Noc slávna, noc svätá,	Noc slávna, noc svätá!
Tam v lone Betlema	jasotom zaliata!	V tváričke Dieťaťa
Matka s pocitom preradosným	Anjel k pastierom uspel sa vzniesť	lásky nesmiernej skveje sa jas:
bdie nad dieťaťom premilosným	a i radostnú doniesol zvesť:	tu je nášho už spasenia čas —
Sladko spi si, syn môj!	Spasiteľ, Kristus je tu!	Vítaj nám, Spasiteľ náš!
Sladko spi si, syn môj!	Spasiteľ, Kristus je tu!	Vítaj nám, Spasiteľ nás!

Na hospic a na činnosť zložiek OZ SS za posledné tri mesiace prispeli:

p. Mardiacová, Krajčovič, Michalíková, Veselský, Jana Valabková, Olahová, Zeleníková, MUDr. Jana Radošinská-Leitnerová, Sudek, Urbanova, Hajačová, Ráž, Schreiberová, Chmelárová, Tibenská, MUDr. Scheidová, Horváthova, Farkašová, Vacu-

líková, Raitlová, Hornáková, Horská, Piačeková, Callová, Bajnociová, Tomečková, Čulík, Schuster, Sivá, Snahničan, Spišková

firma Rozvaha, s.r.o

Všetkým darcom srdečne ďakujeme!

Sestra v akcii...

dokončenie článku z minulého čísla o novej sestričke, ktorá nastúpila do agentúry domácej ošetrovateľskej starostlivosti (ADOS) na plný úväzok. Je ňou Mária Tomanová, čiže ...

.... sestra Adela

Teraz bude nasledovať výpočet vašej ďalšej isto pestrej praxe. A váš vstup medzi Dcéry kresťanskej lásky - vincentky bude niekde medzi tým...

Áno, bolo to pestré, a s medicínou, či zdravotníctvom to často vôbec nesúviselo. V Brne som bola len rok. Už v septembri 1987 ma požiadali o službu v Domove dôchodcov v Předhradí pri Chrudimi. Tam som v marci 1988 s ďalšími štyrmi dievčatami vstúpila do Spoločnosti dcér kresťanskej lásky a začala seminár. Prvých deväť mesiacov sme boli „tajné“, v civile. V novembri sme prijali rúcho a ja som prešla do Močenku (vtedy to boli Sládečkovce). Keď sme končili seminár, počas našich duchovných cvičení, prebehla

„nežná revolúcia“ a my sme boli 27.11.1989 - po takmer 20 rokoch - prvé sestry oficiálne formované a poslané do misie. Preto sme aj dostali mená začínajúce na „A“.

Mojou prvou misiou boli znovu Sládečkovce - charitný dom pre staré sestry, kde som pracovala ako skladníčka. Potom som prešla do Brehová - tiež charitný dom pre staré sestry - a tam som bola v administratíve. Medzitým som pár mesiacov strávila na Ukrajine v službe vo farnosti. Roky 1993

- 1997 som prežila v Paríži: najprv ako študentka a potom v službe na vrátnici Materské ho domu na Rue du Bac (pre čitateľov: tam je kaplnka Panny

Mane zázračnej medaily) v administratíve a pri príprave liturgie.

Poznám dôverne tie miesta vincentskej charizmy, a isto aj mnohí z čitateľov, ktorí boli na letnej púti pred pár rokmi. Čo bolo po Paríži?

Znova Močenok od novembra 1997 do mája 1998, kde som vykonávala zdravotnícku službu, potom jún 1998 až júl 2001 práca v Nitre v provinciálnom sekretariáte DKL. Potom krásnych päť rokov v Košiciach, kde som bola úsekovou sestrou v Zariadení opatrovateľskej služby. Najskôr sme patrili pod okres Košice IV, potom pod obec Košice - Juh. Toto je doslova „štvd' starých ľudí“, pretože je tu vyše 700 tzv. malometrážnych bytov, obývaných prevažne seniormi. Prichádzali k nám klienti s veľ-

mi vážnymi diagnózami, veľmi často v terminálnom štádiu života. Cítila som sa ako v hospici...

Z Košíc, od septembra 2006 do septembra 2008 ma povinnosť zaviala ešte do českých Prepych u Opočna (pri Hradci Králové), kde som mohla slúžiť svojim starým a chorým spolusestrám.

A potom ste prišli sem do Bratislavy, ku sestrám vincentkám a cez ne do Slnčnice...

Áno, spočiatku som robila aj pre mobilný hospic aj pre ADOS-ku, po odchode sestry Bernadety do Krupiny som naplno v ADOS-ke.

Takže práca v ADOS-ke - čo je práca v teréne, v Domove dôchodcov na Pažitkovej a v Dennom

centre sv. Lujzy. A ste tri: okrem vás je to sestra Judita a sestra Dominika. Rotujete alebo máte stabilných pacientov?

V princípe pre pacienta doma je lepšie, keď má jednu ošetrovateľku, nakoľko tu vznikne určitá väzba, určitý stereotyp vo vzájomnej spolupráci riešenia jeho zdravotného problému. V akútnej situácii ide k pacientovi tá, ktorá je práve v službe. Taká zmena môže byť istým osviežením. V Dennom centre sv. Lujzy sa pacienti striedajú. Ale napríklad v domove dôchodcov sú situácie, keď nás pacienti - klienti spočiatku akoby odmietali a potom si nás priam žiadajú. Stretla som sa viac ráz s tým, že starý

človek sa až hanbil za svoju nemožnosť a trvalo nejaký čas, kým sa tá bariéra prelomila. A potom, vo vzájomnej súčinnosti, si napríklad ležiaci pacient sadol alebo urobil aj pár krokov po miestnosti, alebo sa inak výrazne zlepšil jeho zdravotný stav. Chce to čas a energiu, niekedy to predĺži čas nutnej ošetrovateľskej služby, čo možno skrúti čas na modlitbu (a bez tej by som nevládala ďalej pracovať), ale ten výsledok je obojstranne obohacujúci.

Tá práca, resp. služba isto nie je prechádzka ružovou záhradou. Takmer všetci z čitateľov sa stretli so situáciou, že bol niekto doma chorý, starý, po úraze, po nejakej mozgovej alebo cievnnej príhode... a nevedeli si poradiť, nemohli odísť z práce, nebolo voľné miesto v prísluš-

nom zariadení, nemal im kto pomôcť a o mobilných službách vtedy nevedeli. Je ešte niečo, čo vás zaráža, z čoho ste smutná?

Hovorí sa, že domov dôchodcov je odplata za jasle. Je to veľmi zjednodušene, možno až tvrdo povedané. Aleje veľmi smutné, ak deti „odložia“ do domova svojich rodičov, ktorí sú už starí, a myslia si, že je to vyriešené. Títo sa potom často veľmi rýchlo opustia a strácajú, ba priam sa vzdávajú svojej ľudskej dôstojnosti, svojich ľudských práv.

Isto, naša služba je náročná. Ja však zvyknem aj pacientom v ich stavoch beznádeje vraviť, že „Pán Boh nerobí hlúposti“ a čokoľvek sa v živote stane, dobré či zlé, či také, čomu nerozumieme, je určite pre naše dobro, ale pochopíme to až vo večnosti.

A svoju službu sa snažím vykonávať v zmysle Kristových slov „Čokoľvek ste urobili jednému z mojich najmenších (bratov), mne ste urobili“ (Mt 25,40).

Za rozhovor ďakuje Ľudmila Baluchová

Sv. omša za zosnulých mobilného hospicu

Občianske združenie Slnecnica Slovensko - Mobilný hospic sv. Kataríny Labouré pod vedením sestry Barbory, zorganizovalo za zosnulých pacientov mobilného hospicu pravidelne konanú sv. omšu.

Táto spomienková svätá omša sa konala dňa 30. októbra 2009 o 11. hodine v kaplnke kostola sv. Vincenta de Paul a celebroval ju dp. Šaradin.

V modlitbách si prišli spomenúť na svojich blízkych zosnulých mnohí príbuzní a rodinní príslušníci spolu so sestrami Spoločnosti dcér kresťanskej lásky sv. Vincenta de Paul.

V mene Občianskeho združenia Slnecnica Slovensko - Mobilného hospicu sv. Kataríny Labouré sa chceme poďakovať všetkým príbuzným za účasť i peňažné dary.

Sestra Silvia

Boj proti hladu - Haiti 2009

Chceme vás oboznámiť s priebehom celoslovenskej verejnej zbierky Boj proti hladu, ktorá prebiehala aj tento rok v termíne od 26. 9.- 18. 10.2009.

Bol to v poradí už tretí ročník solidarity a pomoci s najchudobnejšími na Haiti.

Všetci, čo sa zbierky zúčastnili, ju podporili kúpou medovníkového srdiečka, zaslaním finančnej hotovosti na účet alebo SMS.

Iniciovala i zapojila sa do nej vincentská rodina - spolky kresťanskej lásky, dcéry kresťanskej lásky sv. Vincenta de Paul, členovia Misijnej spoločnosti, ale aj členovia rôznych iných rehoľných rádov i rôznych spoločenstiev - ako ERKO, združenie mariánskej mládeže, viaceré základné a stredné školy a aj mnoho iných ochotných mužov a žien.

Pomáhali s pečením a balením medovníkov, s rozvozom srdiečok a materiálu i predávaním.

Napr. v Bratislave bolo 35 predajných miest, z toho niektoré boli pri kostoloch zo súhlasom a s pomocou správcov jednotlivých kostolov, iné na školách, na pracoviskách, na uliciach.

V tomto roku sa za Bratislavu a okolie vyzbieralo **16.284,- €** (490.572.- SK), za celé Slovensko zbierka presiahla sumu **300.700,-€** (9,058.888.- SK).

Chceli by sme sa všetkým, ktorí sa zapojili, či už predajom, alebo darom, z úprimného srdca poďakovať za prejavenu veľkodušnosť a štedrosť.

Sestra Silvia

Vydavateľ a nakladateľ: Občianske združenie Slnecnica Slovensko, Parková ul. 31, 821 05 Bratislava. Bankové spojenie: Ľudová banka, č.ú.: 4120008718/3100. IČO: 31815804. Rozširovanie zabezpečuje: Občianske združenie Slnecnica Slovensko. Cena 0.- Sk. Sadzba a tlač: Vydavateľstvo Oto Németh, náklad 600 kusov.

Adresa redakcie a administrácie: Občianske združenie Slnecnica Slovensko, Parková ul. 31, 821 05 Bratislava. Tel./fax: 02/43428444, e-mail: info@hospic-slnecnica.sk. Internet: www.hospic-slnecnica.sk. Redakčná rada: Ľ. Baluchová, E. Cáková, K. Kroftová, M. Mullerová, J. Rác, L. Scheidová, J. Žatkovič. Registr. č. Ministerstva kultúry Slovenskej republiky: EV 1823/08, tém. skúp.: B 12, ISSN 1336-6726